

2021

Vragen m.b.t. kerksluiting en
transitie gebouwen



Parochiebestuur

Januari 2021

Inhoud

1	Besluitvormingsproces.....	5
1.1	Wat is de reden voor sluiting van de kerken?	5
1.2	Welke alternatieven voor kerksluiting zijn bekeken en wat waren de afwegingen om niet voor deze alternatieven te kiezen?	5
1.3	Wat zijn de afwegingen geweest om te kiezen voor de drie kerken van Tubbergen, Geesteren en Mariaparochie?.....	6
1.4	Is het parochiebestuur gemachtigd om een kerksluiting door te voeren zonder invloed van de parochianen?	6
1.5	In hoeverre is het meerjarig onderhoudsplan van invloed op de keuze van kerksluiting?	7
1.6	Kunnen niet alle kerken openblijven als er kritisch naar de onderhoudskosten wordt gekeken?	7
1.7	Kan elk kerkdorp niet zelf geld inzamelen om de eigen kerk open te houden? Elk kerkdorp is prima in staat om dit bedrag op eigen kracht op te brengen, waardoor kerksluiting voorkomen kan worden.....	7
1.8	Bij de Kroezeboom en in de kapel van Herinckhave mag ook gevierd worden. Heeft dit een rol gespeeld bij de keuze om de kerk in Fleringen te sluiten?	7
1.9	Wat is de invloed van Corona op de snelheid waarmee de kerken gesloten worden?	8
1.10	Er wordt in de presentatie benadrukt dat de werkdruk voor het pastoraal team hoog is. Wat is gedaan om het pastoraal team uit te bereiden?	8
2	Procedure sluiting en onttrekking aan de eredienst	9
2.1	Waarom is de beslissing van bovenaf opgelegd, zonder overleg met de parochianen?	9
2.2	Het bestuur is verantwoordelijk voor een transparant proces. Waarom zijn de geloofsgemeenschappen niet eerder geïnformeerd over de slechte financiële situatie?.....	9
2.3	Betekent een voorgenomen besluit dat nog op het besluit teruggekomen kan worden?	9
2.4	Kan de onderbouwing die gedeeld wordt met het bisdom teruggekoppeld worden naar de locaties?	9
2.5	Op welk moment is een kerkgebouw eigendom van het bisdom?	10
2.6	Wat gebeurt er met de kerk na sluiting?	10
2.7	Wie bepaalt uiteindelijk aan wie de kerk wordt verkocht?.....	10
2.8	Hoe zullen de participatiebijeenvakkomsten worden opgezet?.....	10
2.9	Is een periode van 4-5 jaar niet te kort om kerken te sluiten?	10
3	Consequenties van sluiting en onttrekking aan de eredienst	11
3.1	Is het parochiebestuur niet bang dat door de het voorgenomen besluit de kerkbijdragen direct sterk teruglopen?	11
3.2	Wat zijn de liturgische mogelijkheden in de kerk nadat deze aan de eredienst is onttrokken?	11

4	Verkoop, herbestemming, beheer gebouwen.....	12
4.1	Kan de kerk voor een symbolisch bedrag worden teruggegeven aan de dorpsgemeenschap?.....	12
4.2	Kan een kerk die gesloten wordt, behouden blijven voor de locatie.....	12
4.3	De kerk is het middelpunt van het dorp, is er voor alle zes kerken die sluiten al een nieuwe bestemming en waar gaan de opbrengsten van de kerken naartoe?.....	12
5	Interieur en versiering	13
5.1	Waar blijven de bezittingen en het kerkelijk erfgoed van de locatie als de kerk gesloten wordt?.....	13
6	Financiën algemeen	14
6.1	Waarom is er geen baten en lasten overzicht per locatie?.....	14
6.2	Waarom zijn de cijfers van 2019 zo laat, volgens de ANBI reglementen te laat, vrijgegeven? .	14
6.3	In het bestuurlijk beleidsplan geeft u aan dat de financiële positie van de parochie momenteel goed is te noemen. Wat is er gebeurd dat in 2020 de financiën zodanig zijn verslechterd dat besloten is tot sluiting van 6 van de 9 kerken?	14
6.4	Kan de parochie Tubbergen zichzelf bedruipen?	15
6.5	Waarom wordt niet inzichtelijk gemaakt welk vermogen de kerk nog bezit? Er is gezegd dat er nog ca 4 miljoen aan liquide middelen aanwezig is en ca 2 miljoen aan onroerend goed. Daarbij zouden de kerken en pastorieën zelfs nog op nihil gewaardeerd zijn. Klopt dit?	15
7	Financiën m.b.t. transitie	16
7.1	Worden er door het bestuur middelen ter beschikking gesteld om de geloofsbeleving in een geloofsgemeenschap invulling te geven.....	16
7.2	De kerk is het middelpunt van het dorp, is er voor alle zes kerken die sluiten al een nieuwe bestemming en waar gaat de opbrengst van de verkoop van de kerken naar toe?.....	16
7.3	Waar blijft het geld van de actie Kerkbalans nadat de kerk in de betreffende locatie is onttrokken aan de eredienst?	16
7.4	De kerk moet je vergelijken met een school of een vereniging, je moet het kleinschalig houden. Het geld moet niet naar Tubbergen gaan.	17
7.5	Wat wordt er afgedragen aan het bisdom?.....	17
7.6	Waar wordt de subsidie voor de kerkensie voor gebruikt? Waarom is niet eerst per dorp een kerkensie ontwikkeld samen met de geloofsgemeenschap?	17
8	Begraafplaatsen	18
8.1	Wat gaat er met de begraafplaatsen gebeuren?	18
9	Vrijwilligers.....	19
9.1	Hoe houd je de vrijwilligers, uit een locatie waar de kerk gaat sluiten, gemotiveerd?	19
10	Lokaal geloven	20
10.1	Er blijven drie kerken open maar hoeveel vieringen zullen er dan per locatie zijn?	20

10.2	Het is de verwachting dat niemand bij een andere geloofsgemeenschap binnen de parochie gaat kerken.	20
10.3	Een bijkomende reden van teruglopend kerkbezoek is de steeds wisselende tijden van de vieringen.	20
10.4	Is het niet de schuld van de katholieke kerk dat de kerkgang zo terug is gelopen en de jeugd zich niet betrokken voelt bij de eucharistievieringen?.....	20
10.5	Wat wordt geleerd uit kerksluiting in andere geloofsgemeenschappen? De protestantse kerk heeft veel gelovigen verloren door sluiting van kerken en dat benadrukt dat het belang van gezamenlijk vieren wordt onderschat.	21
10.6	Woord- en communieviering brengt meer op dan woord- en gebedsviering, dus waarom zijn er niet vaker woord- en communievieringen?	21
10.7	Hoe blijft de geloofsgemeenschap zichtbaar als de kerk gesloten wordt?.....	21
11	Overig.....	22
11.1	Hadden parochianen bij de fusie in 2010 een keuze?.....	22
11.2	Hoe lang blijven de kerken in Tubbergen, Geesteren en Mariaparochie gegarandeerd nog open?	22
11.3	Waarom was het niet mogelijk om de informatieavond via KerkTV te volgen, dit zou vooral voor de oudere parochianen die i.v.m. de corona niet de mogelijkheid hadden om naar de informatieavond te komen, een uitkomst zijn geweest.....	22
11.4	Er is beloofd dat er voldoende ruimte zou zijn voor vragen. Deze ruimte is niet geboden. Waar kunnen parochianen met hun vragen terecht?	22
11.5	Waarom waren er bij het weer opstarten van de vieringen na de lockdown door de coronamaatregelen, alleen vieringen in Tubbergen en duurde het lang voordat er in de overige locaties weer gevierd kon worden?.....	23
11.6	Hoe kan het parochiebestuur het 10-jarig jubileum vieren en vervolgens de kerksluitingen aankondigen?.....	23
11.7	Waarom maakt het parochiebestuur gebruik van een communicatieadviseur? Wanneer iedereen open en helder communiceert moet dat toch niet nodig zijn?	23
11.8	Het parochiebestuur dat de beslissing tot kerksluiting heeft genomen bestaat slechts uit vier personen. Volgens haar reglementen zouden dat er vijf moeten zijn. Hoe kan dit?.....	23

1 Besluitvormingsproces

1.1 Wat is de reden voor sluiting van de kerken?

Het voorgenomen besluit om kerken te sluiten is een weloverwogen besluit, welke gedaan is naar aanleiding van een structurele teruggang van onder andere financiën, kerkbezoek, deelname aan de sacramenten en beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers. Daarnaast zijn er structureel oplopende kosten voor onderhoud aan de gebouwen en een toekomstig tekort aan pastorale krachten.

Vanaf 2017 hebben het parochiebestuur en pastoraal team zich genoodzaakt gezien – op basis van de voorliggende cijfers en de verwachtingen voor de komende jaren – om zich te oriënteren op de toekomst van de H. Pancratius parochie. In gesprekken met commissies van beheer, pastoraatsgroepen en andere werkgroepen, is informatie verzameld over de vitaliteit van de diverse geloofsgemeenschappen.

Om de vitaliteit in beeld te krijgen, is gesproken over een aantal pijlers:

- Kerkbetrokkenheid/kerkgang: welke ontwikkeling zien wij ter plekke? Hoe is het gesteld met het aantal bezoekers voor de weekendvieringen? En hoe is hun samenstelling? Hoe is het verloop van de sacramenten als H. Doopsel, Eerste H. Communie en H. Vormsel?
- Vrijwilligers: binnen welke vrijwilligersgroepen loopt het goed? Maar waar beginnen de werkzaamheden en bezetting te knellen? Waar maken wij ons zorgen over?
- Kerkgebouw: wat is de staat van het kerkgebouw? En wat zijn de verwachte onderhoudskosten? (aan de hand van het Meer Jaren Onderhoudsplan)
- Bijdrage van parochianen: hoeveel draagt een huidige generatie parochianen bij aan de kosten van de parochie en geloofsgemeenschap? Is dit toereikend?

Daarnaast heeft een parochiële enquête in het najaar van 2017 ons een beeld gegeven hoe onze parochianen denken over tal van zaken die de kerk aangaan en wat voor hen belangrijk is.

Na een periode van inventarisatie, zijn het parochiebestuur en pastoraal team gekomen tot een voorgenomen besluit die de toekomst van onze parochie aangaat. Op deze wijze wordt nog een kans gemaakt om voor alle generaties ons geloof gestalte te kunnen blijven geven: in de liturgische vieringen, binnen de catechese voor kinderen, jongeren en volwassenen, en als dienstbare mensen binnen de samenleving. Het gemeenschappelijke doel van de H. Pancratius parochie is steeds om deze pastorale zorg – in welke vorm en op welke plekken dan ook – te garanderen.

1.2 Welke alternatieven voor kerksluiting zijn bekeken en wat waren de afwegingen om niet voor deze alternatieven te kiezen?

Er zijn verschillende modellen denkbaar om de herstructurering vorm te geven, maar het bestuur is van mening dat er niet bezuinigd dient te worden op pastorale zorg en dus niet op de bemensing van het pastoraal team, maar ook niet op de activiteiten van het pastoraal team. De huidige pastoraal-liturgische activiteiten, beschreven in het pastoraal beleidsplan, en de belangstelling van parochianen hiervoor staan niet in verhouding tot het aantal kerkgebouwen waarover de parochie op dit moment de beschikking heeft en de (verwachte) kosten die het onderhoud van deze gebouwen met zich meebrengen. Gezien de snelle ontwikkelingen kan niet worden volstaan met geleidelijke sluiting van kerkgebouwen. Prognoses laten zien dat met dit ingrijpen de tekorten tot en met 2025 nog enigszins te overzien zijn.

1.3 Wat zijn de afwegingen geweest om te kiezen voor de drie kerken van Tubbergen, Geesteren en Mariaparochie?

Allereerst is het goed om na te gaan waarom ervoor gekozen is dit aantal open te houden. Met het openhouden van méér dan drie kerken, zouden we naar verwachting nog steeds in een kwetsbare positie blijven. Om slechts één kerk open te houden, zou een té rigoureuze beslissing zijn. Met dit aantal van drie kerken, kunnen we in onze parochie zichtbaar aanwezig blijven én op verantwoorde wijze pastoraal en bestuurlijk georganiseerd zijn.

Het parochiebestuur en pastoraal team zijn bij de besluitvorming niet over één nacht ijs gegaan. Dit is een proces geweest van wegen. Na de jaren van oriëntatie en inventarisatie van de informatie, kom je op een moment van evalueren. Naast de reeds bovengenoemde zwaarwegende pijlers (zie 1.1), heeft het parochiebestuur ook andere factoren mee laten wegen, zoals demografische ontwikkelingen, geografische spreiding en mogelijkheden tot herbestemming van de kerken. Uiteindelijk na een intensief proces, zijn het parochiebestuur en pastoraal team gekomen tot de keuze voor drie kerklocaties om vanaf 2025 open te blijven; de pastorale zorg voor alle negen geloofsgemeenschappen blijft behouden.

De onderhoudskosten van de drie genoemde kerken zijn voor de komende jaren vrij laag, ook in verhouding tot het liturgische gebruik van de kerk. Daarbij dient nog opgemerkt te worden dat het onderhoud aan de Pancratiusbasiliek, vanwege haar rijksmonumentale status, deels van overheidswege wordt gesubsidieerd.

De kerk Onze Lieve Vrouwe van Altijddurende Bijstand in Mariaparochie staat op een kruispunt met de stad Almelo. In Almelo-Noord bevindt zich de H. Josefkerk, waarvan de toekomst uiterst onzeker is. Nu reeds is de ervaring al dat parochianen van die kerk ter kerke gaan in Mariaparochie; de verwachting is dat dit zal toenemen. De geloofsgemeenschap Geesteren heeft zich in de afgelopen jaren binnen het vrijwilligerskader sterk ontwikkeld en verjongd. En de Pancratiusbasiliek in Tubbergen heeft vanaf 2012 de functie van Eucharistisch Centrum en heeft in de loop der jaren daarmee een centraler karakter in onze parochie gekregen.

1.4 Is het parochiebestuur gemachtigd om een kerksluiting door te voeren zonder invloed van de parochianen?

Het parochiebestuur is gemachtigd om een voorgenomen besluit te nemen. Hierbij heeft het bestuur zich te houden aan de procedure zoals deze door het bisdom is opgesteld voor de onttrekking van een kerkgebouw aan de eredienst. Het bisdom houdt dan ook nauwlettend in de gaten of er bij elke stap wel wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden. Nadat het bestuur het voorgenomen besluit heeft genomen om kerken te sluiten, schrijft het protocol voor dat het bestuur haar parochianen dient te informeren over de plannen middels informatieavonden.

In de afgelopen jaren hebben het parochiebestuur en pastoraal team zich laten informeren via de commissies van beheer (voorheen locatieraden), pastoraatsgroepen, diverse werkgroepen, het dagelijkse pastoraat, via de Parochiële Enquête uit 2017 en via de Centrale Parochieavonden. Op basis daarvan hebben zij een reëel beeld gekregen van de gedachten en verwachtingen van onze parochianen. Dat neemt niet weg dat de weg van het komen tot het voorgenomen besluit zeker niet lichtvaardig is geweest; de leden van het parochiebestuur en pastoraal team zijn immers zelf ook deel van onze parochie en hebben dezelfde emoties en teleurstellingen.

1.5 In hoeverre is het meerjarig onderhoudsplan van invloed op de keuze van kerksluiting?

Al een aantal jaren trekt het groot onderhoud een zware wissel op de begroting. De kosten voor het onderhoud zijn flink gestegen. Een recent onderhoudsplan van de Monumentenwacht (2019) laat zien dat de onderhoudskosten voor de komende jaren hoog zijn en sterker stijgen dan verwacht. Dit komt niet alleen door inflatie maar ook door het aanscherpen van Arboretgeving. Hierdoor moeten kleine onderhoudswerkzaamheden, die in het verleden prima door vrijwilligers konden worden gedaan, uitbesteed worden. Door onvoldoende inkomsten zijn belangrijke keuzes niet langer uit te stellen.

Met de gebouwbeheerders van de commissies van beheer heeft er de afgelopen jaren grondig overleg plaatsgevonden om te bepalen welk onderhoud absoluut noodzakelijk is en welk onderhoud uitgesteld kan worden. De onderhoudskosten zijn hiermee zo lang mogelijk zo laag mogelijk gehouden. Dit kan voor een bepaalde periode maar bepaald onderhoud is niet voortdurend uit te stellen. Van 2021 tot en met 2027 zou in het geval van negen kerkgebouwen een totaalbedrag van bijna € 850.000 nodig zijn voor groot onderhoud; let op: dit betreft alleen nog maar de kerkgebouwen en niet het overige vastgoed als pastorieën en andere panden. Door zes kerkgebouwen af te stoten voor 2025 is van 2021 tot en met 2027 net iets minder dan € 200.000 aan onderhoudskosten nodig. Hiermee wordt een flinke en broodnodige reductie van de onderhoudskosten gerealiseerd.

1.6 Kunnen niet alle kerken openblijven als er kritisch naar de onderhoudskosten wordt gekeken?

De laatste jaren is al kritisch naar de onderhoudskosten gekeken en heeft alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud plaatsgevonden. Op basis van het laatste rapport van de Monumentenwacht is het onderhoud voor de komende jaren al noodgedwongen flink aangepast (zie vraag 1.5). Daarnaast is in 2016 een projectgroep aan de slag gegaan onder het motto "Samen kerk, samen sterk" om handvaten aan te reiken voor een verbetering van de financiële positie van de H. Pancratius parochie. Eén groot onderdeel daarvan zijn ook de onderhoudskosten geweest; voor een groot gedeelte zijn de aanbevelingen in de afgelopen jaren gerealiseerd maar heeft de verwachte onderhoudskosten niet geheel kunnen compenseren.

1.7 Kan elk kerkdorp niet zelf geld inzamelen om de eigen kerk open te houden? Elk kerkdorp is prima in staat om dit bedrag op eigen kracht op te brengen, waardoor kerksluiting voorkomen kan worden.

Dit zou betekenen dat elk kerkdorp vanaf 2025 per jaar gemiddeld meer dan 30.000 euro meer binnen moet halen dan op dit moment via de Actie Kerkbalans binnenkomt in de eigen locatie. Gezien de huidige opbrengsten van de Actie Kerkbalans en de algemene trend dat de kerkbetrokkenheid binnen de geloofsgemeenschappen afneemt, is het niet realistisch te verwachten dat dit een structurele oplossing is.

1.8 Bij de Kroezeboom en in de kapel van Herinckhave mag ook gevierd worden. Heeft dit een rol gespeeld bij de keuze om de kerk in Fleringen te sluiten?

Dit heeft geen rol gespeeld in het besluitvormingsproces. Voor wat betreft de kapel van Herinckhave is de status hiervan op dit moment niet geheel duidelijk. Het pastoraal team zal hier in een later stadium op terugkomen.

1.9 Wat is de invloed van Corona op de snelheid waarmee de kerken gesloten worden?

Corona heeft geen invloed op het voorgenomen besluit, het parochiebestuur was reeds in een vergevorderd stadium van de voorbereiding op het besluit toen de coronapandemie in Nederland de kop opstak. Het is nog onduidelijk welke gevolgen de pandemie op de kerkgang en de kerkbetrokkenheid zal gaan hebben. Wel kan er gezegd worden dat de coronapandemie financieel drastische gevolgen heeft voor het boekjaar 2020; de verwachting is dat we een tekort hebben van €100.000,--. Voornamelijk valt dit toe te schrijven aan het wegvallen van de opbrengsten uit collectes bij vieringen in het weekend, bij avondwakes en uitvaarten.

1.10 Er wordt in de presentatie benadrukt dat de werkdruk voor het pastoraal team hoog is. Wat is gedaan om het pastoraal team uit te bereiden?

Hiervoor zijn we afhankelijk van twee factoren: 1) het bisdom moet deze aanstelling goedkeuren en 2) er moeten priesters, diakens en pastoraal werkers beschikbaar zijn. Op dit moment is er landelijk nauwelijks nog aanwas van priesters en diakens. Daarnaast heeft het bisdom besloten af te zien van nieuwe benoemingen van pastoraal werkers die hun theologieopleiding hebben afgerond.

2 Procedure sluiting en onttrekking aan de eredienst

2.1 Waarom is de beslissing van bovenaf opgelegd, zonder overleg met de parochianen?

Het is niet zo dat er geen overleg is geweest met parochianen. In de afgelopen jaren hebben het parochiebestuur en pastoraal team zich laten informeren via de commissies van beheer (voorheen locatieraden), pastoraatsgroepen, diverse werkgroepen, het dagelijkse pastoraat, via de Parochiële Enquête uit 2017 en via de Centrale Parochieavonden. Op basis daarvan hebben zij een reëel beeld gekregen van de gedachten en verwachtingen van onze parochianen.

Tijdens Centrale Parochieavonden is de afgelopen jaren met parochianen gesproken over de zorgen met betrekking tot de vitaliteit en keuzes die voor de toekomst nodig zullen zijn. Tijdens de Centrale Parochieavond in 2019 in Albergen, kreeg het parochiebestuur zelfs de indruk dat men had verwacht dat deze avond een herstructureringsplan gepresenteerd zou worden.

2.2 Het bestuur is verantwoordelijk voor een transparant proces. Waarom zijn de geloofsgemeenschappen niet eerder geïnformeerd over de slechte financiële situatie?

Het parochiebestuur legt jaarlijks tijdens de Centrale Parochieavond verantwoording af over de financiën. Het parochiebestuur heeft al meerdere jaren tijdens de Centrale Parochieavond een duidelijk signaal afgegeven en een beroep gedaan op parochianen om mee te denken over de toekomst. De exploitatie is namelijk al enkele jaren uitsluitend positief door incidentele baten. Een structureel exploitatietekort is niet toegestaan. De afgelopen jaren kon slechts door de verkoop van onroerend goed met een positief resultaat afgesloten worden. Daarnaast is bij de jaarlijkse Actie Kerkbalans steeds benoemd dat de financiële situatie van de parochie zó is dat een vrijwillige jaarlijkse bijdrage absoluut noodzakelijk is om zowel de pastorale zorg als de kerkelijke goederen in stand te houden.

2.3 Betekent een voorgenomen besluit dat nog op het besluit teruggekomen kan worden?

Een voorgenomen besluit betekent dat het parochiebestuur de procedure tot kerksluiting is gestart. Pas als de gehele procedure is doorlopen en aan alle voorwaarden is voldaan, zal de aartsbisschop het decreet tot onttrekking aan de eredienst tekenen en is het besluit definitief. Tijdens de hoorzitting kunnen bezwaren kenbaar worden gemaakt, alleen gegronde bezwaren worden in behandeling genomen.

2.4 Kan de onderbouwing die gedeeld wordt met het bisdom teruggekoppeld worden naar de locaties?

Documenten die ter onderbouwing naar het Aartsbisdom gaan worden ook op de website geplaatst. Het gaat hierbij om de informatie die met de parochianen is gedeeld tijdens de informatieavond, een verslag van de latere hoorzitting, het pastoraal beleidsplan en verslagen van de participatiebijeenkomsten.

2.5 Op welk moment is een kerkgebouw eigendom van het bisdom?

Het Aartsbisdom is geen eigenaar van een kerkgebouw en ook nooit geweest. De kerken zijn veelal door de toenmalige parochies gebouwd, en zij waren dus voorheen ook eigenaar van de kerk. De overkoepelende H. Pancratius parochie is door de fusie in 2010 eigenaar van alle kerken en bezittingen van de toenmalige parochies.

2.6 Wat gebeurt er met de kerk na sluiting?

Voor een te sluiten kerk wordt een goede herbestemming gezocht. Dit gaat in overleg met de commissie van beheer en met belangstellende partijen binnen het dorp. Plannen en initiatieven tot overname van het gebouw vanuit het dorp worden beoordeeld op haalbaarheid en duurzaamheid. Voor de herbestemming is een kettingbeding van kracht waarin is bepaald dat er na sluiting geen wapenindustrie gevestigd mag worden in het gebouw, geen sexindustrie en geen moskee.

Mocht er op het moment van sluiting geen nieuwe eigenaar in beeld zijn, dan blijft de parochie eigenaar van het kerkgebouw tot het moment dat er definitief een nieuwe eigenaar is. Het gebouw is in deze periode wel onttrokken aan de eredienst en er zullen dus geen weekendvieringen meer plaatsvinden in het gebouw; het onderhoud blijft dan nog wel voor rekening van de parochie.

2.7 Wie bepaalt uiteindelijk aan wie de kerk wordt verkocht?

Het parochiebestuur, maar in overleg met de commissie van beheer, en mét machtiging van het aartsbisdom.

2.8 Hoe zullen de participatiebijeenvakomsten worden opgezet?

In eerste instantie zal het bestuur zich vooral richten op Albergen. Verder is het nog zoeken naar de juiste vorm, vooral met het oog op de coronamaatregelen. Hoewel parochianen tijdens de informatieavonden hebben aangegeven dat ze hadden gehoopt dat de opzet van deze bijeenkomsten al is de steigers zou staan, is het parochiebestuur van mening dat dit niet mogelijk is omdat het hier gaat om maatwerk dat in overleg met de parochianen van de betreffende geloofsgemeenschap moet worden opgezet.

2.9 Is een periode van 4-5 jaar niet te kort om kerken te sluiten?

In de meeste parochies elders heeft het proces van kerksluiting zich sneller voltrokken. We gaan met vertrouwen het proces tegemoet want ondanks het verdriet en de emotie zijn er signalen dat in diverse gemeenschappen inmiddels volop wordt nagedacht over plannen voor de toekomst. Zie hiervoor bijvoorbeeld: <https://www.tubantia.nl/tubbergen/wat-moet-er-met-de-kerk-gebeuren-de-fleringers-mogen-het-zeggen-behoefte-aan-samen-bezinnen-blijft~a66b7d58/>

3 Consequenties van sluiting en onttrekking aan de eredienst

3.1 Is het parochiebestuur niet bang dat door de het voorgenomen besluit de kerkbijdragen direct sterk teruglopen?

De verwachting is inderdaad dat de kerkbijdragen terug zullen lopen, deze ervaring hebben ook andere parochies waar reeds kerken gesloten zijn. Dit is ook meegenomen in de financiële berekeningen voor de komende jaren, indien zes kerken gesloten worden. Het sluiten van de kerken betekent niet dat daar geen kerkbijdrage meer nodig is. De kerk wordt dan wel gesloten maar de geloofsgemeenschap blijft gewoon actief; er blijven dus ook gewoon kosten voor bijvoorbeeld de pastorale zorg, de koren (incl. begeleiding en oefenlocatie) maar ook voor de ontwikkeling en uitvoering van lokale activiteiten na sluiting van de kerk.

3.2 Wat zijn de liturgische mogelijkheden in de kerk nadat deze aan de eredienst is onttrokken?

Of de geloofsgemeenschap gebruik kan maken van de ruimte voor bijeenkomsten, hangt af van de nieuwe eigenaar. Voor de liturgische vieringen zoals we die nu kennen (denk aan eucharistievieringen of woord- en communievieringen), is dan - vanwege de kerkelijke regelgeving - geen ruimte meer en wordt verwezen naar de drie kerklocaties.

Avondwakes en uitvaarten zijn - afhankelijk van de toestemming van de nieuwe eigenaar en welke herbestemming het gebouw heeft gekregen - wel mogelijk, in de vorm van Woord en Gebed en kan (vooralsnog) worden voorgegaan door een vrijwilliger.

4 Verkoop, herbestemming, beheer gebouwen

4.1 Kan de kerk voor een symbolisch bedrag worden teruggegeven aan de dorpsgemeenschap?

Het parochiebestuur heeft zich te houden aan de procedure die het aartsbisdom heeft opgesteld voor de onttrekking van het kerkgebouw aan de eredienst en de verkoop van het kerkgebouw. Een onderdeel van deze procedure is het laten opstellen van een taxatierapport. Hiervoor zal de taxateur na overleg met de commissie van beheer, dorpsraad en gemeente een taxatie opstellen van alle mogelijk herbestemmingen. Deze taxatie is vereist om inzichtelijk te maken wat de marktwaarde van het gebouw is. Afhankelijk van de kopende partij zal het verkoopbedrag bepaald worden. Bij een niet zakelijke partij zal deze geheel anders zijn dan in geval van een zakelijke partij. Het parochiebestuur acht het belangrijk dat een potentiële koper een duurzaam plan heeft welke de leefbaarheid van het dorp ten goede komt. Het is een voorwaarde dat de aanblik van de kerk intact blijft. Dit betekent ook dat de opbrengsten niet het primaire doel zijn, maar dit is niet geheel aan het parochiebestuur zelf om te bepalen. Het parochiebestuur is afhankelijk van de goedkeuring/machtiging die het aartsbisdom dient af te geven.

4.2 Kan een kerk die gesloten wordt, behouden blijven voor de locatie.

Het gebouw kan behouden blijven voor de locatie maar niet met de parochie als eigenaar en ook niet met een liturgische bestemming. Zo mogelijk zal er gezocht worden naar een nieuwe functie voor het gebouw die ten goede komt aan de leefbaarheid van het dorp.

4.3 De kerk is het middelpunt van het dorp, is er voor alle zes kerken die sluiten al een nieuwe bestemming en waar gaan de opbrengsten van de kerken naartoe?

Voor de kerk in Albergen is het bestuur in onderhandeling met LucasIT, voor de overige kerken waren er begin september 2020, nog geen concrete plannen bij het bestuur bekend. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het bestuur niet de functie heeft van makelaar en niet actief op zoek gaat naar potentiële kopers.

De opbrengsten uit de verkoop komen formeel toe aan de H. Pancratius parochie en kunnen voor een deel weer ten goede komen aan de geloofsgemeenschap, in de vorm van pastorale zorg en opbouw van de geloofsgemeenschap zonder kerk. Welke activiteiten en wat daarvoor gefaciliteerd moet worden, zal per locatie verschillen en tijdens de nog te organiseren participatieavonden verder onderzocht worden. De opbrengsten worden ook gebruikt om de pastorale zorg voor de gehele parochie in stand te houden.

5 Interieur en versiering

5.1 Waar blijven de bezittingen en het kerkelijk erfgoed van de locatie als de kerk gesloten wordt?

Voor het kerkelijk erfgoed moeten de procedures van het bisdom worden gevolgd. Hiervoor wordt aan de hand van een inventarislijst (deze is van alle kerken volledig bijgehouden door het Catharijneconvent) een herbestemmingsadvies opgesteld, door een zogeheten liquiditeitscommissie. In Albergen is dit project gestart waarbij, samen met een aantal parochianen, wordt gekeken naar een gepaste herbestemming van het materiële erfgoed. Het bijzondere aan dit project is ook het feit dat wordt getracht immateriële erfgoed te koppelen aan bepaalde voorwerpen zodat dit meegenomen kan worden naar een andere plek in het dorp of een ander kerkgebouw in de parochie. Zie hiervoor: <https://www.tubantia.nl/tubbergen/parochianen-in-albergen-zoeken-objecten-van-herinnering-van-hun-kerk-die-sluit~a00eaf5e/>

6 Financiën algemeen

6.1 Waarom is er geen baten en lasten overzicht per locatie?

Sinds de fusie in 2010 zijn we één parochie, met één begroting en één jaarrekening. Op kostenplaats worden per locatie kosten en baten bijgehouden. Zo zijn bepaalde lokale inkomsten als opbrengst uit collectes, inkomsten uit de Actie Kerkbalans en deelname aan sacramenten inzichtelijk, als ook bepaalde uitgaven als de kosten voor het pastoraat/vieringen en onderhoud aan het gebouw, en de jaarlijkse vergoeding voor onze koren. Voor het aartsbisdom heeft de parochie één gezamenlijke begroting en één gezamenlijke jaarrekening. Veel kosten worden centraal betaald (personeelskosten, kosten (groot) onderhoud, ICT kosten, kosten accountant enz.) waardoor geen complete scheiding op locatieniveau gedaan kan worden.

6.2 Waarom zijn de cijfers van 2019 zo laag, volgens de ANBI reglementen te laag, vrijgegeven?

De cijfers van 2019 hebben inderdaad op zich laten wachten. Dit is ook gecommuniceerd met het aartsbisdom. Hierbij moet gezegd worden dat het hiervoor benodigde werk binnen onze parochie voor een deel door vrijwilligers wordt gedaan, waarbij een belangrijke functie, die van penningmeester van het parochiebestuur, vacant is. Dit heeft ook in 2018 geleid tot vertraging in het leveren van de overzichten. Het bestuur heeft daarom gemeend om hier professionele ondersteuning voor in te zetten. Daarnaast hebben we in 2019 te maken gehad met de invoering van een nieuw administratie systeem.

6.3 In het bestuurlijk beleidsplan geeft u aan dat de financiële positie van de parochie momenteel goed is te noemen. Wat is er gebeurd dat in 2020 de financiën zodanig zijn verslechterd dat besloten is tot sluiting van 6 van de 9 kerken?

In het beleidsplan 2018-2021 is in hoofdstuk 3 duidelijk melding gedaan van een aantal ontwikkelingen die vragen om jaarlijkse evaluatie/bijstelling. Zo is aangegeven dat het steeds moeilijker wordt om tot sluitende begrotingen te komen: de inkomsten nemen af en kosten voor onderhoud en andere zaken nemen toe. Dit vraagt om goede keuzes. Door bijsturing in 2018 in de vorm van versoering van de vrijwilligersvergoedingen en uniformering van tarieven is geprobeerd de zeilen bij te zetten. Dit blijkt niet voldoende te zijn. Van de verdere teruggang in het kerkbezoek en de deelname aan de sacramenten is ook melding gemaakt in het beleidsplan. Aangegeven is dat actuele ontwikkelingen ons ertoe dwingen om in de beleidsperiode 2018-2021 ons te oriënteren op de toekomst en op welke wijze de pastorale zorg gegarandeerd kan blijven.

Over de reservepositie van de parochie is in het beleidsplan het volgende opgemerkt: de parochie heeft teruglopende opbrengsten uit kerkbijdragen, collectes, stipendia, bijzondere vieringen en begraafplaats opbrengsten. De grootste kostenposten betreffen personeel, musici, bisdombijdrage, onderhoud gebouwen en begraafplaatsen, energie. De kosten nemen toe door CAO stijgingen en prijsindexaties. Zonder de opbrengsten uit de beleggingen geldt, dat in elke geloofsgemeenschap de kosten hoger zijn dan de baten. Hierdoor kan worden gesteld dat de geloofsgemeenschappen in stand worden gehouden door gelden vanuit het verleden waarover nu beleggingsopbrengsten worden ontvangen, en niet door de huidige parochianen. Dit vraagt om ingrijpende keuzes, zodat ook in de toekomst de solvabiliteit en liquiditeit van de parochie goed te noemen blijft.

6.4 Kan de parochie Tubbergen zichzelf bedruipen?

De H. Pancratius parochie Tubbergen zijn we met z'n allen, maar hier wordt waarschijnlijk de locatie Tubbergen bedoeld. De locatie Tubbergen kan zichzelf bedruipen en draait al een aantal jaren kosten neutraal zonder dat er een beroep gedaan kan worden op inkomsten uit bezittingen, spaartegoeden of beleggingen. Verder wordt de renovatie van het dak door de locatie zelf, aangevuld met subsidies (in verband met het feit dat de basiliek in Tubbergen is aangemerkt als een rijksmonument), betaald.

6.5 Waarom wordt niet inzichtelijk gemaakt welk vermogen de kerk nog bezit? Er is gezegd dat er nog ca 4 miljoen aan liquide middelen aanwezig is en ca 2 miljoen aan onroerend goed. Daarbij zouden de kerken en pastorieën zelfs nog op nihil gewaardeerd zijn. Klopt dit?

De cijfers die hierboven vermeld zijn, zijn te positief voorgesteld. Maar het is ook zeker geen geheim dat de solvabiliteit en liquiditeit van de parochie nog prima zijn. Het is de verantwoordelijkheid van het parochiebestuur om dit ook zo te houden. Het aartsbisdom accepteert niet dat structureel wordt ingeteerd op het vermogen.

De voorzitters van de commissie van beheer en de budgethouders ontvangen jaarlijks de jaarcijfers van de gehele parochie. Deze worden ook met hen doorgenomen. De jaarlijkse exploitatieoverzichten en begrotingen worden gedeeld via onze website. Dit vinden wij als parochiebestuur voldoende en we vinden het geen toegevoegde waarde om de balans cq balansposten publiekelijk te delen.

7 Financiën m.b.t. transitie

7.1 Worden er door het bestuur middelen ter beschikking gesteld om de geloofsbeleving in een geloofsgemeenschap invulling te geven

Er zijn financiële middelen om de geloofsbeleving na kerksluiting vorm te geven. Het parochiebestuur hoort graag wat locaties, vrijwilligers en parochianen wensen en nodig hebben hiervoor. In goed overleg zal het parochiebestuur medewerking verlenen aan realistische en haalbare plannen. De wensen van de locaties zullen op de participatiebijeenkomsten naar voren komen. Het bestuur is nu aan het kijken in welke vorm deze participatiebijeenkomsten coronaproof kunnen worden opgezet. Het is zeker van belang en ook het streven om niet te lang te wachten met deze bijeenkomsten.

7.2 De kerk is het middelpunt van het dorp, is er voor alle zes kerken die sluiten al een nieuwe bestemming en waar gaat de opbrengst van de verkoop van de kerken naar toe?

Voor de kerk in Albergen is het bestuur in onderhandeling met LucasIT, voor de overige kerken zijn nog geen officiële plannen bij het bestuur bekend. Het parochiebestuur raadt de gemeenschappen aan om dit jaar 2021 te gebruiken om plannen op papier te zetten; het is immers niet verstandig om te blijven wachten tot 2025 en dán pas met plannen te komen. Vanzelfsprekend staat het parochiebestuur vrij om met belangstellenden in gesprek te gaan, wanneer er een zichtbaar draagvlak voor een plan binnen de dorpsgemeenschap is.

Het is lastig om uit te wijden over het gehele traject, maar de procedure begint met een taxatie en overleg met de commissies van beheer, gemeente en dorpsraden om de mogelijkheden te inventariseren. Vervolgens kunnen plannen besproken worden. Het bestuur stelt wel voorwaarden aan zowel de plannen als het ander gebruik van de kerk. Zo moeten de plannen duurzaam zijn. Het kan niet de bedoeling zijn om de kerk te verkopen en vervolgens wordt deze binnen afzienbare tijd weer doorverkocht omdat het plan niet haalbaar blijkt te zijn. Verder moet het kerkgebouw ten goede komen aan de leefbaarheid van het dorp en het buitenaanzicht van het gebouw moet intact blijven. Voor de herbesteding is een kettingbeding van kracht waarin is bepaald dat er na sluiting geen wapenindustrie gevestigd mag worden in het gebouw, geen sexindustrie en geen moskee.

De opbrengsten uit de verkoop komen formeel toe aan de H. Pancratius parochie en kunnen voor een deel weer ten goede komen aan de geloofsgemeenschap, in de vorm van pastorale zorg en opbouw van de geloofsgemeenschap zonder kerk. Welke activiteiten en wat daarvoor gefaciliteerd moet worden, zal per locatie verschillen en tijdens de nog te organiseren participatieavonden verder onderzocht worden. De opbrengsten worden ook gebruikt om de pastorale zorg voor de gehele parochie in stand te houden.

7.3 Waar blijft het geld van de actie Kerkbalans nadat de kerk in de betreffende locatie is onttrokken aan de eredienst?

De opbrengsten van de actie Kerkbalans zullen, net zoals nu het geval is, ten goede komen aan de locatie. Ook zonder kerkgebouw zullen deze opbrengsten nodig zijn want er blijven kosten: onderhoud van de begraafplaats, facilitatie en ondersteuning van de vrijwilligers ter plekke, pastorale zorg door leden van het pastorale team, wellicht nog onderhoud van pastoraal steunpunt/secretariaat, bekostiging van dirigenten en organisten (indien een kerkkoor doorgaat), organisatie van kerkbezoek naar één van de drie kerklocaties. De kerk gaat wel dicht maar dat betekent niet dat de geloofsgemeenschap ook op slot gaat. Wel zal de geloofsbeleving een andere vorm krijgen. Hoe dit

eruit komt te zien is afhankelijk van de wensen binnen de geloofsgemeenschap. Deze wensen zullen tijdens de participatiebijeenkomsten uitgevraagd en uitgewerkt worden.

7.4 De kerk moet je vergelijken met een school of een vereniging, je moet het kleinschalig houden. Het geld moet niet naar Tubbergen gaan.

De opbrengsten zijn voor de H. Pancratiusparochie als geheel. Het geld zal ten goede komen aan de pastorale zorg en aan alle activiteiten die op parochie- en locatieniveau plaatsvinden.

7.5 Wat wordt er afgedragen aan het bisdom?

Jaarlijks dient 9% van alle inkomsten afgedragen te worden aan het bisdom (dit uitgezonderd inkomsten uit erfenissen en legaten). Bij verkoop van onroerend goed dient eveneens 9% afgedragen te worden.

7.6 Waar wordt de subsidie voor de kerkvisie voor gebruikt? Waarom is niet eerst per dorp een kerkvisie ontwikkeld samen met de geloofsgemeenschap?

Het parochiebestuur heeft samen met het bestuur van de protestantse kerk de gemeente geadviseerd om subsidiegelden voor het opstellen van een kerkvisie aan te vragen en met hulp van deze subsidie een parochie brede kerkvisie op te stellen. Eind december is tijdens een overleg met de gemeente duidelijk geworden dat ieder dorp een vast bedrag kan aanvragen in verband met het opstellen van een eigen visie/plan. Gedetailleerde informatie zal het gemeentebestuur medio februari 2021 delen met de dorpen.

8 Begraafplaatsen

8.1 Wat gaat er met de begraafplaatsen gebeuren?

De kerkgebouwen gaan dicht, maar dat betekent niet dat de begraafplaatsen op slot gaan of worden afgestoten. De begraafplaatsen behouden gewoon hun functie, dus begraven en bijzetten blijft mogelijk. Wel is het zo dat nabestaanden voor de vieringen rond een overlijden, zoals avondwake, afscheidsviering en uitvaartviering, geen gebruik kunnen maken van een kerk die reeds gesloten is maar daarvoor wel gebruik kunnen maken van het kerkgebouw in Tubbergen, Geesteren of Mariaparochie.

9 Vrijwilligers

9.1 Hoe houd je de vrijwilligers, uit een locatie waar de kerk gaat sluiten, gemotiveerd?

Het is belangrijk om met de vrijwilligers in gesprek te blijven, juist op het moment dat er emoties zijn door kerksluiting. Samen met elkaar zal onderzocht moeten worden of de huidige taken eventueel in een andere locatie zijn voort te zetten en of dit aansluit bij de wens van de betreffende vrijwilligers.. Dit vraagt van de vrijwilligers in de geloofsgemeenschappen waarvan de kerken open blijven dat zij een open houding aan nemen en zo ook ruimte geven aan vrijwilligers uit andere locaties.

Er zijn binnen onze parochie al meerdere voorbeelden van goede samenwerkingen tussen werkgroepen van de verschillende locaties. Neem als voorbeeld de communie- en vormselwerkgroepen, de vrijwilligers die betrokken zijn bij de kinder-, jeugd- en jongerenkerk, Rock Solid, diaconale werkgroepen. Het bestuur heeft vertrouwen in een goede en motiverende samenwerking als werkgroepen en vrijwilligers hiervoor open durven staan.

10 Lokaal geloven

10.1 Er blijven drie kerken open maar hoeveel vieringen zullen er dan per locatie zijn?

Hoe de samenstelling van het pastoraal team in 2025 precies zal zijn, is natuurlijk nog onduidelijk. Gevoeglijk zouden we er vanuit mogen gaan, dat het mogelijk zou moeten zijn om in elke kerk ieder weekend een viering te houden, waarbij in het Eucharistisch Centrum sowieso elke zondag de eucharistie zal worden gevierd.

10.2 Het is de verwachting dat niemand bij een andere geloofsgemeenschap binnen de parochie gaat kerken.

Het parochiebestuur begrijpt de emotie, en is zich ervan bewust dat dit niet van het ene op het andere moment te veranderen is. Toch wordt er wel al over de grenzen van eigen geloofsgemeenschap samengewerkt bijv. bij de voorbereiding op de sacramenten en binnen het kinder-, jeugd- en jongerenpastoraat. Tijdens de participatieavonden zal er ook nagedacht worden hoe het kerken in ander locaties kan worden ondersteund, bijv. door het regelen van vervoer en waar mogelijk het samenvoegen van werkgroepen.

10.3 Een bijkomende reden van teruglopend kerkbezoek is de steeds wisselende tijden van de vieringen.

Deze wisselingen waren nodig omdat de capaciteit van het pastorale team het niet meer toeliet om elk weekend in elke locatie te vieren. En met het wegvallen van pastor Heuven en pastor oude Vrielink is de druk op het pastorale team alleen maar groter geworden. Er komt helaas geen vervanging voor pastor Heuven: ondanks zijn emeritaat en hoge leeftijd, heeft hij zich nog ten volle ingezet voor onze parochie. Dat is echt een luxe, die wij bijzonder hebben gewaardeerd.

10.4 Is het niet de schuld van de katholieke kerk dat de kerkgang zo terug is gelopen en de jeugd zich niet betrokken voelt bij de eucharistievieringen?

De kerk had dingen anders kunnen doen, maar we zijn hier niet voor de schuldvraag. Bovendien leven we in een tijdgeest waarin het lastig is deze groep te betrekken bij de eucharistievieringen en er meer prioriteit wordt gegeven aan andere zaken dan het geloof. Het pastoraal team doet er alles aan om het ook voor de jeugd aantrekkelijk te houden, zoals vernieuwing van het communie- en vormsel traject maar ook middels advents- en vastenkalenders. Het pastorale team nodigt iedereen uit om na te denken over manieren om de betrokkenheid weer te vergroten want de verminderde betrokkenheid van de jeugd bij de eucharistievieringen is niet zo makkelijk terug te draaien.

Toch mogen wij als parochie trots zijn op ons jongerenpastoraat. Deze groeiende groep kinderen, jeugd en jongeren zijn actief bezig met het geloof, over de grenzen van de eigen geloofsgemeenschap heen en dus niet gebonden aan één specifiek kerkgebouw. Om de kinderen, jeugd en jongeren betrokken te houden moeten we wel blijven investeren in deze groep.

10.5 Wat wordt geleerd uit kerksluiting in andere geloofsgemeenschappen? De protestantse kerk heeft veel gelovigen verloren door sluiting van kerken en dat benadrukt dat het belang van gezamenlijk vieren wordt onderschat.

We zijn bijna op een punt dat het financieel niet meer mogelijk is om op dezelfde manier verder te vieren: dus we moeten zoeken naar een nieuwe manier van vieren! De kinderen, jeugd en jongeren worden gestimuleerd om actief bezig te zijn met het geloof via het jongerenpastoraat. De vieringen binnen het jongerenpastoraat zijn al minder gebonden aan het kerkgebouw. Om de huidige kerkganger niet te verliezen zal tijdens de participatiebijeenkomsten worden gekeken wat de mogelijkheden zijn voor vervoer naar vieringen, zodat alle parochianen die willen vieren ook kunnen vieren.

10.6 Woord- en communieviering brengt meer op dan woord- en gebedsviering, dus waarom zijn er niet vaker woord- en communievieringen?

Dit zijn verschillende soorten vieringen. Bij een woord- en communieviering gaan diaken Huitink of pastoraal werkers pastor Meupelenberg of pastor Saris voor, bij een woord- en gebedsviering kunnen ook vrijwilligers uit de locatie voorgaan (dit betreft het bisdombeleid onder de huidige corona omstandigheden). Al eerder is door het pastoraal team besloten om het aantal vieringen te reduceren, gegeven de omvang van het team, om ook ruimte vrij te maken voor andere pastorale taken, waar nu niet of nauwelijks aan toe wordt gekomen. Indien in een weekend geen lid van het pastorale team voorgaat, kan een locatie ervoor kiezen om een woord- en gebedsviering onder leiding van vrijwilligers te verzorgen.

10.7 Hoe blijft de geloofsgemeenschap zichtbaar als de kerk gesloten wordt?

Hier ligt geen draaiboek voor klaar. Dit kan ook niet omdat elke locatie dit op een eigen manier wil invullen. Er worden participatiebijeenkomsten georganiseerd om gezamenlijk o.a. de mogelijkheden voor het blijven vieren, te bespreken. Tijdens deze bijeenkomsten zal de leefbaarheid van de locatie op verschillende manieren besproken worden, de wensen van de locatie op een rij worden gezet en vervolgens gekeken wat de mogelijkheden zijn. De financiële mogelijkheden zijn mede afhankelijk van de Actie Kerkbalans, waardoor deze actie - ondanks het sluiten van de kerk - van grote waarde blijft voor de geloofsgemeenschap.

11 Overig

11.1 Hadden parochianen bij de fusie in 2010 een keuze?

Nee, dit heeft echter wel een voorgeschiedenis. In het Aartsbisdom Utrecht is vanaf 1993 al actief gewerkt aan een reorganisatie van parochies en van het pastoraat, ingegeven door de toen ook al zichtbare kerkelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. In 2004 zijn de zogeheten samenwerkingsverbanden of parochieverbanden opgericht: vanaf dat jaar was er in onze regio al sprake van het 'parochieverband Tubbergen'. In de loop van de jaren die volgden heeft de toenmalige bisdomstaf, onder leiding van kardinaal Simonis en vicaris Rentinck, de visie al geformuleerd naar een fusie van parochies in 2010. Vanaf ongeveer 2005 is er door vrijwillige bestuurders nauwkeurig en gestaag gewerkt aan de fusie van deze negen parochies in 2010, tot één parochie H. Pancratius; een proces dat zich overigens in het gehele bisdom heeft voltrokken. Alle betrokkenen hebben er uiteindelijk toe bijgedragen dat – ondanks aanvankelijke twijfels en weerstand – de fusie tot één H. Pancratius parochie op zondag 6 juni 2010 gevierd kon worden, onder de Kroezeboom.

11.2 Hoe lang blijven de kerken in Tubbergen, Geesteren en Mariaparochie gegarandeerd nog open?

We kunnen niet in de toekomst kijken maar met deze herstructurering hopen we, als parochie, de komende 5-10 jaar zichtbaar te blijven. Onze visie is om vanaf 2025 met drie kerken verder te gaan.

11.3 Waarom was het niet mogelijk om de informatieavond via KerkTV te volgen, dit zou vooral voor de oudere parochianen die i.v.m. de corona niet de mogelijkheid hadden om naar de informatieavond te komen, een uitkomst zijn geweest.

De informatieavond volgen via de KerkTV bleek niet mogelijk omdat hierbij de dia's niet leesbaar zouden zijn en niet gegarandeerd kon worden dat de presentatie, de vragen en antwoorden goed hoorbaar zouden kunnen zijn. Dit zou bij de parochianen die via de KerkTV meeluisteren veel onduidelijkheid en onrust veroorzaken. Om dit te voorkomen heeft het bestuur bij alle locaties met KerkTV aangegeven dat de informatieavond niet gevolgd kan worden via KerkTV. Bovendien zouden hierdoor locaties zonder KerkTV benadeeld worden. Tijdens de informatieavond is reeds aangegeven dat zowel de presentatie als de vragen na de laatste informatieavond openbaar gemaakt worden zodat deze voor iedereen toegankelijk zijn.

11.4 Er is beloofd dat er voldoende ruimte zou zijn voor vragen. Deze ruimte is niet geboden. Waar kunnen parochianen met hun vragen terecht?

Door de coronamaatregelen was het in meerdere locaties noodzakelijk om de informatieavond in meerdere sessies te houden. Dit ging helaas ten koste van de tijd voor vragen, maar tijdens de avond is duidelijk aangegeven dat zowel leden van het parochiebestuur als leden van het pastoraal team ten alle tijden benaderd kunnen worden voor vragen. Middels dit document worden vragen die digitaal en tijdens de informatieavonden zijn gesteld met u gedeeld.

11.5 Waarom waren er bij het weer opstarten van de vieringen na de lockdown door de coronamaatregelen, alleen vieringen in Tubbergen en duurde het lang voordat er in de overige locaties weer gevierd kon worden?

Volgens de protocollen van de Nederlandse Kerkprovincie m.b.t. het opstarten van de vieringen mochten er vanaf 14 juni 2020 alleen eucharistievieringen met kerkbezoekers gehouden worden. Dit betekent dat alleen pastoor Pikkemaat voor kon gaan en dus niet in meerdere locaties tegelijkertijd kon zijn. Het pastoraal team heeft er voor gekozen om in eerste instantie alleen in Tubbergen de vieringen incl. benodigde veiligheidsmaatregelen op te starten, omdat de ontwikkelingen van het virus allerm minst zeker waren en de ervaringen met de coronaprotocollen nog gering waren. Hierbij moest niet alleen de veiligheid van de kerkgangers maar ook van de voorgangers in acht worden genomen. De overige locaties zouden volgen zo gauw dit weer mogelijk zou zijn; na de zomer, vanaf september 2020, wordt er gevierd in alle negen locaties en dat is tot op heden nog steeds zo.

11.6 Hoe kan het parochiebestuur het 10-jarig jubileum vieren en vervolgens de kerksluitingen aankondigen?

Voor het aankondigen van kerksluiting is het nooit het goede moment. De planning was om dit besluit vóór de zomervakantie bekend te maken maar door de coronapandemie is het naar achter geschoven. Verder mag het nieuws niet geheel als verrassing zijn gekomen, omdat het parochiebestuur tijdens de informatieavond in Albergen duidelijk heeft aangegeven dat plannen voor de rest van de parochie in september bekend gemaakt zouden worden.

11.7 Waarom maakt het parochiebestuur gebruik van een communicatieadviseur? Wanneer iedereen open en helder communiceert moet dat toch niet nodig zijn?

Kerksluiting is een gevoelig onderwerp dat de nodige emoties losmaakt. De voorbereiding, communicatie en verdere stappen kunnen niet zorgvuldig genoeg gedaan worden. Aangezien hierbij makkelijk zaken over het hoofd gezien kunnen worden die er wel degelijk toe doen en van belang zijn in het proces, is maximale ondersteuning op het vlak van communicatie vereist.

11.8 Het parochiebestuur dat de beslissing tot kerksluiting heeft genomen bestaat slechts uit vier personen. Volgens haar reglementen zouden dat er vijf moeten zijn. Hoe kan dit?

Het parochiebestuur is de laatste jaren naarstig op zoek naar uitbreiding en in ieder geval bemensing van zeer essentiële portefeuilles, waaronder die van penningmeester. Ondanks dat vele mogelijke kandidaten zijn benaderd, is er op dit moment nog geen uitbreiding gevonden. Hierin zijn we als parochie niet uniek, ook andere parochies kampen met dezelfde problemen.

Het aartsbisdom Utrecht heeft het parochiebestuur van de H. Pancratius parochie per decreet dispensatie gegeven van de minimum getalsvereiste. Dit neemt niet weg dat er nog steeds naarstig gezocht blijft worden naar leden voor het parochiebestuur.